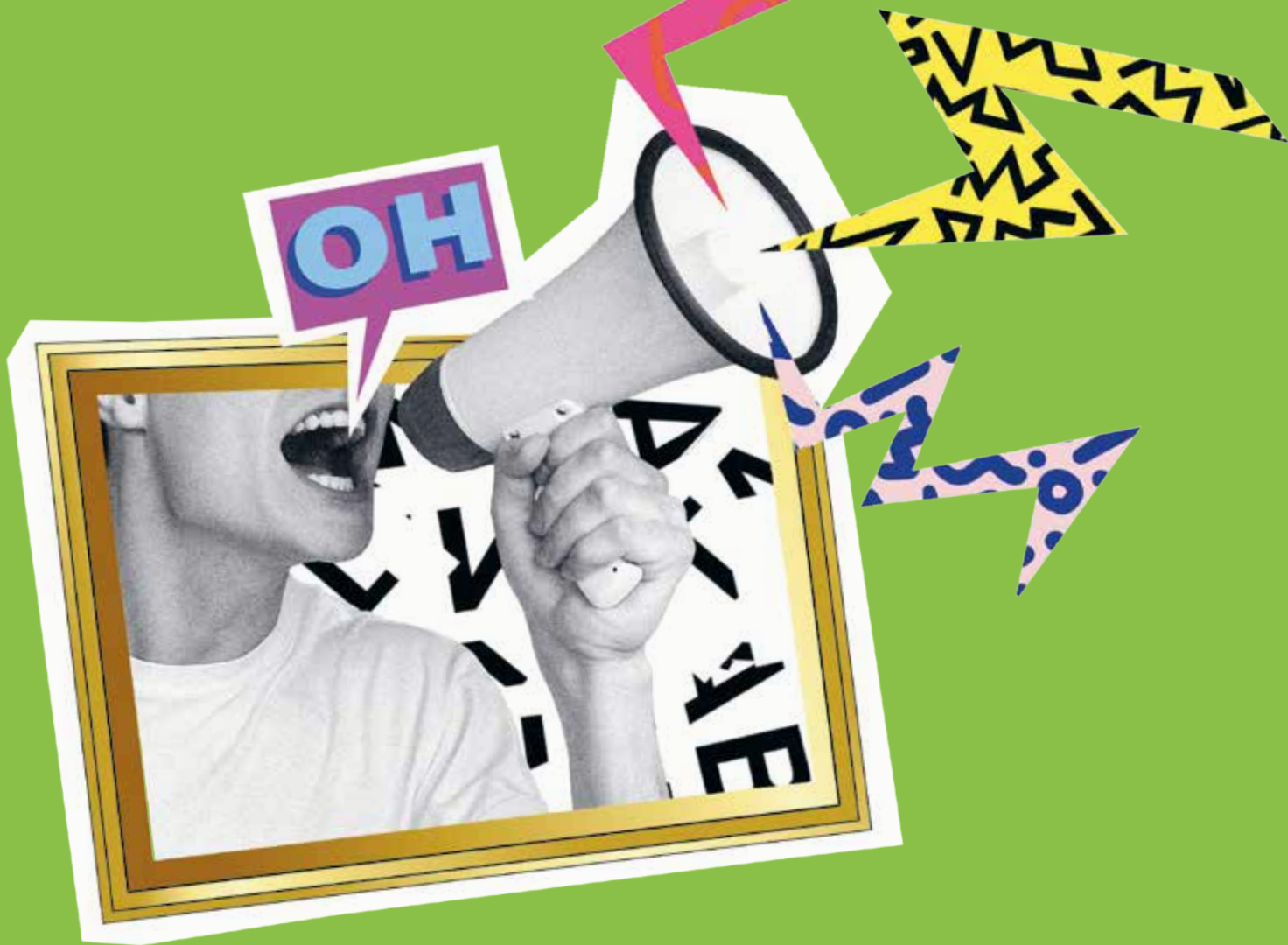

CKV ←

Maak je eigen
CKV-dossier!

3/4
vmbo

Tumult in de bovenbouw

Dit werkboek is van

tumult
maak je
samen

Inhoudsopgave

Inleiding

	3
Les 1 Wat is kunst en cultuur?	4
Les 2 Wat is jouw kunst?	6
Les 3 Jouw CKV dossier	8
Kijkopdracht	9
Doe-opdracht	12

Verhalen

	13
Les 1 Wat zijn de 5 w's?	14
Les 2 Hoe maak je een storyboard?	15
Les 3 Hoe gebruik je een storyboard?	16
Les 4 Wat is de boodschap?	18
Kijkopdracht	19
Doe-opdracht	20
CKV-dossier	21

Compositie

	22
Les 1 Welke composities zijn er?	24
Les 2 Hoe gebruik je ruimte en diepte?	25
Les 3 Hoe is muziek opgebouwd?	26
Les 4 Wat is de boodschap?	27
Kijkopdracht	28
Doe-opdracht	29
CKV-dossier	30

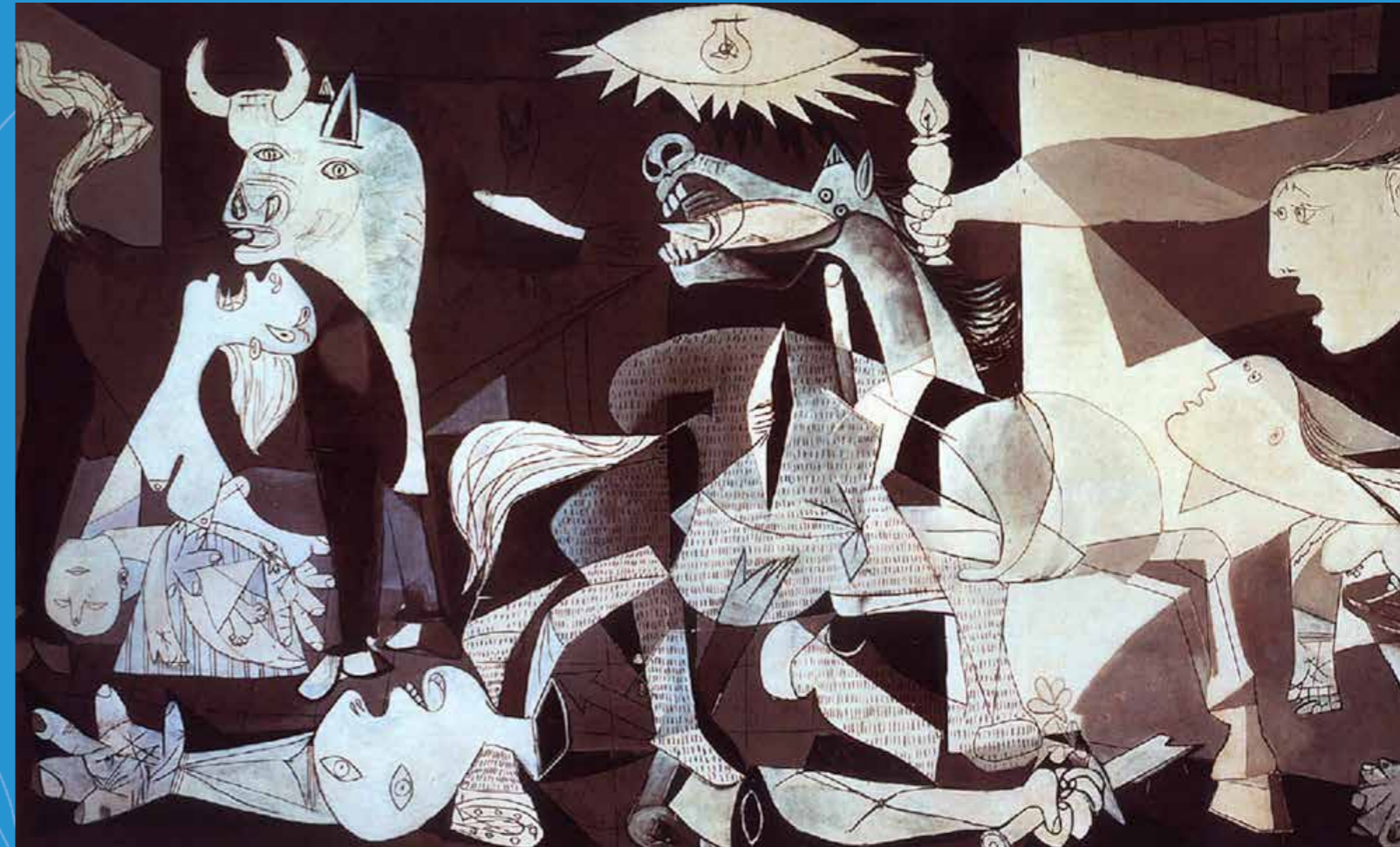
Techniek

	27
Les 1 Mode	28
Les 2 Architectuur	30
Les 3 Beeldende kunst	32
Kijkopdracht	34
Doe-opdracht	29
CKV-dossier	30

Verhalen

Bijna elke kunst- of cultuuruiting vertelt een verhaal. Of het nou een liedje is, een theaterstuk of een schilderij. Maar wat is een verhaal precies? En hoe zit een verhaal in elkaar? Na dit hoofdstuk weet je daar alles over.

1	Waar gaat een verhaal over?	4
2	Hoe bouw je een verhaal op?	6
3	Hoe beeld je een verhaal uit?	6
4	Wat is de boodschap van een verhaal?	6
	Kijkopdracht	7
	Doe-opdracht	6
	CKV-dossier	11
+	Beroep: filmmaker	11

Waar gaat een verhaal over?

Wat heb je aan deze les?

Verhalen zijn er in alle soorten en maten. Sommige zijn echt gebeurd, zoals een nieuwsbericht. Andere zijn verzonnen, zoals een serie of actiefilm. Een verhaal kan grappig bedoeld zijn of juist serieus. Om erachter te komen waar een verhaal over gaat, kun je de vijf W-vragen beantwoorden. In deze les oefen je met deze vragen.

Na deze les kun je:

- de vijf W's in een songtekst herkennen.

Opdrachten

- a** Lees onderstaande informatie.

De vijf W-vragen

Door het beantwoorden van de vijf W-vragen kom je erachter wat het verhaal van een kunstwerk is. Dit zijn de vijf W-vragen:

1 Waar speelt het zich af?

Dit gaat om de plek waar het zich afspeelt. In een boek is dit vaak opgeschreven, maar in een film, game, schilderij of theaterstuk zie je dit aan bijvoorbeeld de kleding en de omgeving.

2 Wanneer speelt het zich af?

Dit gaat om de tijd waarin het zich afspeelt. Net als de 'waar' is het of opgeschreven, of kun je het zien. Samen vormen de 'waar' en de 'wanneer' de setting.

3 Over wie gaat het?

Elk verhaal heeft verschillende personages. Dat zijn de figuren waar het over gaat. Vaak is er een hoofdpersoon die een bepaald doel wil bereiken en iets meemaakt. Er is ook vaak iemand die het moeilijk maakt om het doel te bereiken. Dat is de tegenstander.

4 Wat gebeurt er?

Een verhaal wordt pas spannend als er iets gebeurt waardoor er een probleem ontstaat. Dan moet de hoofdpersoon op zoek naar een oplossing. Daarmee komt het verhaal tot leven. Dat is de 'wat'.

5 Waarom wordt dit verhaal verteld?

Dit gaat om de boodschap van het verhaal. Vaak kun je dit in één zin beschrijven.

- b** Kies een liedje waar jij graag naar luistert.

Beantwoord de vijf W-vragen hierover. Doe dit zo:

- Stap 1: Google de songtekst van het liedje.
- Stap 2: Lees de songtekst door.
- Stap 2: Beantwoord de vijf W-vragen hieronder.

Titel:

Artiest:

Waar?

Wanneer?

Wie?

Wat?

Waarom?

Hoe bouw je een verhaal op?

Wat heb je aan deze les?

Een verhaal wordt vaak pas spannend als er een probleem ontstaat. Dan moet de hoofdpersoon op zoek naar een oplossing. Zo komt het verhaal tot leven. In deze les ga je oefenen met een verhaal opbouwen.

Na deze les kun je:

- een verhaalopbouw herkennen;
- een verhaal bedenken.

Opgaven

a Lees onderstaande informatie.

b Bekijk het stripverhaal hieronder. Geef in het stripverhaal met nummers aan waar elke stap van de verhaalopbouw begint.

Verhaalopbouw

Elk verhaal heeft een opbouw. Die kun je verdelen in vijf stappen:

- 1 Beginsituatie.**
Er is nog niets aan de hand.
- 2 Gebeurtenis.**
Er gebeurt iets waardoor er een probleem ontstaat.
- 3 Ontwikkeling.**
Dit is het middendeel van het verhaal waarin van alles gebeurt.
- 4 Crisis.**
Het spannendste moment van het verhaal, waarop het niet meer goed lijkt te komen.
- 5 Oplossing.**
Dat is hoe het verhaal afloopt.

Wat is een storyboard?

Dat is een soort stripverhaal waarin je met tekeningetjes laat zien wat er gebeurt. Dit wordt in de filmindustrie gebruikt om scènes te schetsen zoals de filmmaker ze voor zich ziet. Dat is handig voor de acteurs: die weten zo beter hoe de scène eruit moet zien.

Tip
Houd het simpel. Je mag bijvoorbeeld stokpoppetjes tekenen.

c Maak in groepjes een storyboard.

Doe dat zo:

Stap 1 Schrijf hier de wie, wanneer en waar op die jullie hebben gekregen.

Wie: _____

Wanneer: _____

Waar: _____

Stap 2 Schrijf op wie de hoofdpersoon is, wat het doel is van de hoofdpersoon en wie de tegenstander is. Let op: je moet er dus een personage bij verzinnen!

Hoofdpersoon: _____

Doel: _____

Tegenstander: _____

Stap 3 Teken in het storyboard op de volgende pagina een beginsituatie met jullie wie, wanneer en waar.

Stap 4 Teken in vijf stappen hoe het verhaal verder gaat (wat en waarom). Gebruik hiervoor je hoofdpersoon, doel en tegenstander.

Storyboard →

STORYBOARD

1 Beginsituatie

3 Ontwikkeling

2 Gebeurtenis

4 Crisis

5 Oplossing

Hoe beeld je een verhaal uit?

Wat heb je aan deze les?

Een storyboard maken is nog maar het begin.
In deze les ga je het storyboard tot leven brengen!

Na deze les kun je:

- een verhaal vertellen met foto's;
- de vijf W's in een verhaal herkennen.

Opdrachten

a Maak een fotoserie van jullie storyboard.

Doe dat zo:

Stap 1 Verdeel de taken binnen jullie groepje.
Er zijn drie of vier acteurs nodig en één regisseur die de acteurs in de juiste houding zet.

Acteurs: _____

Regisseur: _____

Stap 2 Bekijk je storyboard goed. Maak vijf foto's: 1. de beginsituatie 2. de gebeurtenis 3. de ontwikkeling 4. de crisis en 5. de oplossing. De regisseur zorgt dat de acteurs goed staan en maakt de foto's.

Stap 3 Bekijk de foto's achter elkaar. Is jullie verhaal zo duidelijk? Zo niet, maak dan extra foto's om het duidelijker te maken. Of bewerk de foto's die je al hebt.

Stap 4 Bedenk een titel voor je verhaal en lever het in. Je docent legt uit waar en hoe je het moet inleveren.

b Bekijk elkaars fotoseries. Beantwoord hieronder voor elke serie de vijf W-vragen.

Waar? _____

Wanneer? _____

Wie? _____

Wat? _____

Waarom? _____

Waar? _____

Wanneer? _____

Wie? _____

Wat? _____

Waarom? _____

Waar? _____

Wanneer? _____

Wie? _____

Wat? _____

Waarom? _____

Waar? _____

Wanneer? _____

Wie? _____

Wat? _____

Waarom? _____

Waar? _____

Wanneer? _____

Wie? _____

Wat? _____

Waarom? _____

Waar? _____

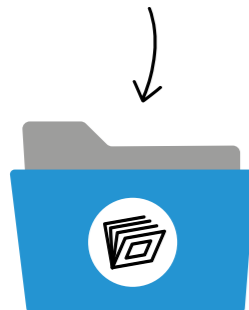
Wanneer? _____

Wie? _____

Wat? _____

Waarom? _____

c Upload jouw fotoserie in je CKV-dossier.

Wat is de boodschap van een verhaal?

Wat heb je aan deze les?

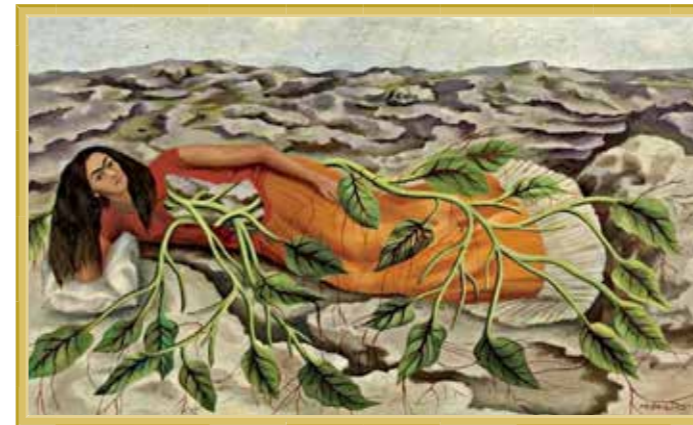
Kunstenaars vertellen niet zomaar verhalen. Ze hebben daar vaak een bedoeling mee. Er zit een boodschap achter hun verhalen en kunstwerken. Die kun je vaak beschrijven in één zin. Bijvoorbeeld: liefde overwint alles. In deze les leer je een boodschap uit een kunstwerk te halen. Dat is handig, want zo begrijp je wat een kunstenaar bedoelt!

Na deze les kun je:

- de boodschap uit een kunstwerk halen;
- ontdekken wat een kunstenaar wil vertellen.

Opdracht

- a** Bekijk onderstaande kunstwerken en beantwoord de vragen.

FRIDA KAHLO

Wat zie je? Benoem de vijf W's.

Welke boodschap wil de kunstenaar hiermee overbrengen?

VINCENT VAN GOGH | ZELFPORTRET

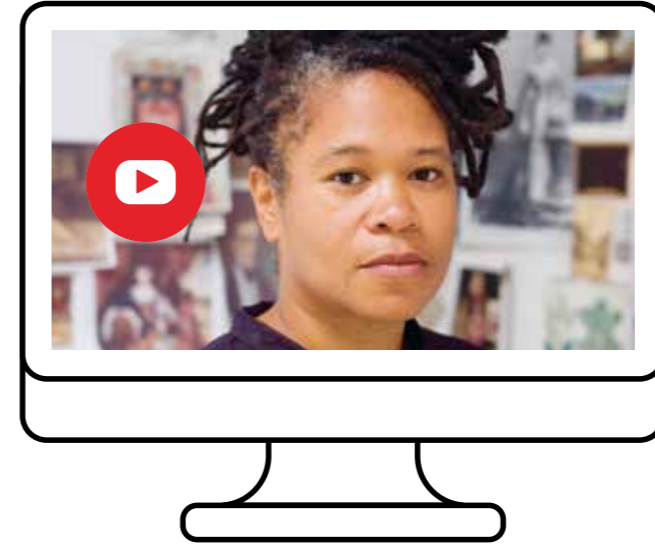
Wat zie je? Benoem de vijf W's.

Welke boodschap wil de kunstenaar hiermee overbrengen?

POP ART | ROY LICHTENSTEIN

Wat zie je? Benoem de vijf W's.

Welke boodschap wil de kunstenaar hiermee overbrengen?

Bekijk het filmpje in de digitale omgeving.

SPOKEN WORD | OVER WERK NATASJA KENS MIL DOOR ROZIENA SALIHU

Wat zie je? Benoem de vijf W's.

Welke boodschap wil de kunstenaar hiermee overbrengen?

Wat waren de 5 W's?

- * Waar speelt het zich af?
- * Wanneer speelt het zich af?
- * Over wie gaat het?
- * Wat gebeurt er?
- * Waarom wordt dit verhaal verteld?

Kijkopdracht

Wat heb je aan deze les?

In veel kunstvormen zit een verhaal. Zo ook in dans. In deze kijkopdracht haal je de boodschap uit een dansvoorstelling en vertel je wat je ervan vindt.

Na deze les kun je:

- de boodschap uit een dansvoorstelling halen;
- vertellen wat je van een dansvoorstelling vindt.

Opdrachten

a Bekijk het filmpje '2GETHER' in de digitale omgeving. Schrijf hieronder op wat je ziet (denk aan de vijf W's).

b Beschrijf de boodschap. Wat willen de dansers vertellen?

c Schrijf jouw mening op. Wat vind je van deze dansvoorstelling? Leg het uit aan de hand van wat je ziet en hoort (welke bewegingen, muziek, enz.).

Ik vind deze dansvoorstelling

omdat

Doe-opdracht

Wat heb je aan deze les?

Je hebt inmiddels geleerd hoe je de vijf W's kunt herkennen. In deze les maak je een kunstwerk aan de hand van vijf W's. Je moet alleen nog de wat en waarom bedenken. Wat maak jij ervan?

Na deze les kun je:

- met de gegeven vijf W's een kunstwerk maken.

Opdrachten

a Bekijk de onderstaande vijf W's. Omcirkel wat jij leuk vindt en vul aan.

Waar?

Op het treinstation / in de sportschool / in de supermarkt

Wanneer?

in de middeleeuwen / vanmorgen / in 2050

Wie?

Beyoncé / een dokter / een vampier

Wat?

Waarom?

Wat is jouw boodschap?

b Kies een kunstvorm. Kies uit:

- een foto
- een tekening
- een gedicht
- een TikTok
- een filmpje

c Maak jouw kunstwerk! Gebruik de bovenstaande vijf W's in de door jou gekozen kunstvorm.

Tip: stop het kunstwerk in je CKV-dossier!

CKV-dossier

Je weet nu alles over verhalen. Laat dat zien in je CKV-dossier!

Vul je CKV-dossier aan

Check of je alle opdrachten geupload hebt.

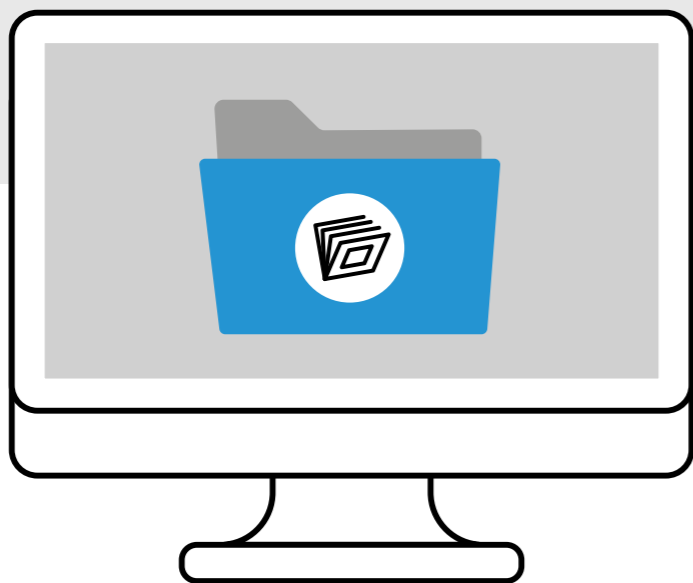
Check of er van jouw docent nog iets anders in je dossier moet.

Vul je culturele zelfportret uit hoofdstuk 1 aan.

Stel jezelf daarvoor deze vragen:

- Wat heb je geleerd van de CKV-activiteiten in dit hoofdstuk?
- Wat vond je leuk en waar ben je trots op?
- Wat past bij jou en wat niet (meer)?

Beroep: filmmaker

Wat heb je aan deze opdracht?

In les 3 en 4 van hoofdstuk 2 heb je een storyboard gemaakt en dit vervolgens uitgebeeld in foto's. Dat zijn stappen die een filmmaker ook zet. In deze opdracht ontdek je wat een filmmaker doet om een film te maken.

Na deze les kun je:

- vertellen wat een filmmaker doet;
- nadenken over of een beroep bij jou past.

Opdrachten

a Zoek op wie de filmmaker/regisseur is van **jouw favoriete film**. Denk bijvoorbeeld aan Jurassic World van Steven Spielberg of The Nightmare Before Christmas van Tim Burton.

Naam filmmaker:

b Beantwoord de vragen. Zoek informatie door bijvoorbeeld een 'making of' te kijken. Hoe maakt deze persoon films?

Wat vind je goed aan hoe deze film gemaakt is? Waarom?

Reflectie

Je hebt nu een idee van wat een filmmaker doet. Denk na over de volgende vragen: Welke opleiding kun je doen om filmmaker te worden?

Wat vind je leuk aan dit beroep?

Wat vind je minder leuk aan dit beroep?

Past dit beroep bij jou? Waarom wel/niet?

Bekijk al onze
leermiddelen
op Tumult.nl

tumult

Colofon

Dit is een uitgave van Tumult
Computerweg 21
1033 RH Amsterdam
Tel. 020 - 421 51 29
info@tumultgroep.nl
www.tumult.nl

ISBN: 978-94-6114-623-6

© Tumult, 2023

Alle rechten voorbehouden

Foto cover

Adobe Stock | Monkey Business |
Jacob Lund

Overige beelden

Freepik.com | Flickr.com
Pixabay.com | Shutterstock
Techniekbeeldbank.nu

© Tumult, 2023, druk april 2023

Tumult vindt het leuk dat jij dit lesmateriaal in handen hebt. Mag je er nu alles mee doen wat je kunt bedenken? Het antwoord is: nee. Tumult heeft namelijk alle rechten op dit materiaal. Je mag het daarom gebruiken zoals het is bedoeld, maar je mag niks eruit verveelvoudigen of openbaar maken, op wat voor manier dan ook. Kopiëren, scannen, fotograferen, op een website zetten of in een reader opnemen mag niet, tenzij je hiervoor onze uitdrukkelijke toestemming hebt. Heb je vragen over het gebruik van onsmateriaal, neem dan contact met ons op.

tumult

Tumult
in de bovenbouw

Auteurs

Liane Peppelman
Lisa Kooijman
Florianne Sollie

Eindredactie

Florianne Sollie

Vormgeving

Miek Saaltink
Oer Ontwerp

